

**Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»**

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ПРАКТИКА **на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти**

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Київ 2019

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ПРАКТИКА

на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Укладач: проректор з наукової роботи, доктор економічних наук,
професор **І.Ю.Штулер**.

ЗМІСТ:

1. Загальні положення	3
2. Порядок виконання науково-дослідної практики	4
3. Підготовка звіту про проходження науково-дослідної практики	6
4. Вимоги до оформлення звіту про проходження науково-дослідної практики	7
5. Критерії оцінювання результатів науково-дослідної практики	7
6. <i>Додаток А. Взірець оформлення титульного листа звіту про науково-дослідну практику</i>	8
7. <i>Додаток Б. Взірець оформлення звіту – опису про науково-дослідну практику</i>	9
8. <i>Додаток В. Взірець оформлення плану-конспекту лекції</i>	11
9. <i>Додаток Д. Взірець оформлення плану-конспекту практичного (семінарського) заняття</i>	13

© НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ, 2019

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Науково-дослідна практика є логічним продовженням навчання у вищому закладі освіти і демонструє рівень оволодіння здобувачем вищої освіти нормативної програми відповідного кваліфікаційного рівня за обраною спеціальністю. Вона є самостійним науковим дослідженням, яке містить розв'язання певної науково-практичної проблеми. З огляду на це, велику увагу слід приділити теоретичним та практичним аспектам підготовки здобувачів вищої освіти до майбутньої трудової діяльності на засадах системності і безперервності їх навчання.

Головною метою науково-дослідної практики є набуття здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня досвіду самостійної науково-дослідної роботи та закріплення теоретичних знань, які були отримані в процесі навчання, оволодіння сучасними методами та формами організації навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти, формування професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи педагогічного чи наукового характеру в реальних умовах здійснення навчального процесу, підбір фактичного матеріалу для написання кваліфікаційної роботи, формування вмій і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел

До основних задач, які вирішуються під час проходження науково-дослідної практики, відносяться:

- вивчення теоретичних джерел за обраною науковою проблемою дослідження щодо майбутньої кваліфікаційної роботи;
- визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;
- визначення структури та основних завдання власного наукового дослідження;
- оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних;
- апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій кваліфікаційної роботи (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей, тез доповідей тощо);
- формування психолого-педагогічних та методичних умінь викладання відповідних навчальних дисциплін у системі вищої школи;
- набуття досвіду викладацької роботи, морально-етичних якостей викладача вищої школи, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті.

Науково-дослідна практика повинна відповідати напряму наукових досліджень здобувача вищої освіти. Під час науково-дослідної практики надається можливість застосувати нові методи та отримати необхідні результати досліджень. На певний час здобувач вищої освіти змінює роль: від

слухача до дослідника, що надає змогу самому оцінити складність науково-дослідної роботи.

Науково-дослідна практика проводиться у ВНЗ «Національна академія управління» та є невід'ємною складовою частиною підготовки фахівців у закладі вищої освіти.

Оскільки науково-дослідна практика передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні потрібного достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до різних освітніх та кваліфікаційних рівнів, то протягом цієї практики здобувачі вищої освіти мають повністю опиратися на раніше надбані професійні вміння для виконання методичної, організаційної, педагогічної роботи.

ЗМІСТ І ПРОГРАМА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Науково-дослідна практика кожної спеціальності проводиться згідно з навчальним планом факультету для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання. Потягом проходження науково-дослідної практики та виконання основних завдань програми практики кожен здобувач вищої освіти повинен отримати конкретні наукові результати з обраної наукової проблеми, що будуть відображені у звіті про проходження науково-дослідної практики та кваліфікаційній роботі.

Під час проходження науково-дослідної практики здобувачі вищої освіти обирають напрям наукового дослідження, тематику майбутньої кваліфікаційної роботи, обґрунтовують актуальність наукового дослідження, визначають мету і завдання дослідження відповідно тематики майбутньої кваліфікаційної роботи.

За цей період здобувачі вищої освіти ознайомлюються з вітчизняними та іноземними науковими та іншими джерелами літератури з метою формування бібліографічного списку літератури за обраним напрямом дослідження.

Також здобувачі вищої освіти готують наукову статтю для публікації в «Збірниках наукових рефератів магістрантів Національної академії управління» або інших виданнях Національної академії управління та тези для виступу на науковій конференції (круглому столі, проблемних семінарах, інтернет-конференціях) за обраним напрямом досліджень.

Проходження науково-дослідної практики передбачає вивчення та оновлення дидактичних матеріалів за дисциплінами кафедри (тестів, презентацій тощо), а також складання плану-конспекту лекції з обраної дисципліни. Підсумком накопичених знань є проведення практичного (семінарського) заняття.

Завершальним етапом є написання звіту з науково-дослідної практики та його захист перед керівником науково-дослідної практики.

Науково-дослідницька робота під час проходження науково-дослідної практики проводиться у відповідності з планом, відповідно таблиці 1.

Таблиця 1

План проходження науково-дослідної практики

Зміст науково-дослідницької роботи	Кількість робочих днів
1	2
1. Обґрунтувати актуальність, визначити мету і завдання дослідження за темою кваліфікаційної роботи	
2. Скласти бібліографічний список наукових публікацій за темою кваліфікаційної роботи	
3. Підготувати тези виступу на конференцію	
4. Підготувати статтю для публікації в «Збірниках наукових рефератів магістрантів Національної академії управління» або інших виданнях Національної академії управління	
5. Взяти участь у роботі круглих столів, конференцій, проблемних семінарах, інтернет-конференціях	
6. Взяти участь в оновленні дидактичних матеріалів за дисциплінами кафедри (тестів, презентацій тощо)	
7. Ознайомитися із структурою навчально-методичних комплексів з дисциплін, які викладаються на кафедрі	
8. Скласти план-конспект лекції	
9. Провести практичне заняття	
ВСЬОГО:	

Керівник науково-дослідної практики перед початком проходження науково-дослідної практики здійснює:

- необхідні організаційні заходи, пов'язані з підготовкою необхідних дидактичних матеріалів;
- проведення інструктажу про порядок проходження науково-дослідної практики та з техніки безпеки;
- інформування здобувачі вищої освіти про систему звітності з науково-дослідної практики;
- у тісному контакті з науковими керівниками кваліфікаційних робіт забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
- контроль за забезпеченням належних умов праці здобувачів вищої освіти і проведення з ними інструктажів з охорони праці;
- контроль за виконанням здобувачами вищої освіти правил внутрішнього трудового розпорядку;
- приймання захисту науково-дослідної практики.

Здобувачі вищої освіти при проходженні науково-дослідної практики зобов'язані:

- до початку науково-дослідної практики, а далі в індивідуальному порядку, одержати від керівника науково-дослідної практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- систематично працювати над виконанням завдань за програмою науково-дослідної практики,
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою науково-дослідної практики та вказівками керівника науково-дослідної практики;
- суворо дотримуватись режиму робочого дня, правил внутрішнього розпорядку, охорони праці, техніки безпеки;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- висвітлити результати виконаної роботи та оформити їх у звіті про проходження науково-дослідної практики відповідно до встановлених вимог до структури та оформлення звіту;
- своєчасно захистити звіт з науково-дослідної практики.

ПІДГОТОВКА ЗВІТУ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну проходження науково-дослідної практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання її програми. Загальна і характерна форма звітності здобувача вищої освіти про пройдено науково-дослідну практику - це подання письмового звіту про науково-дослідну практику. Зміст звіту про науково-дослідну практику повинен розкривати знання і уміння здобувача вищої освіти, набуті ним у вирішенні питань, визначених метою і завданням науково-дослідної практики.

Звіт про проходження науково-дослідної практики повинен включати обов'язкові структурні елементи:

1. Титульна сторінка звіту про проходження науково-дослідної практики (взірець оформлення - *Додаток А*).
2. Звіт-опис результатів проходження науково-дослідної практики (взірець оформлення - *Додаток Б*).
3. Додатки:
  - 3.1. Обґрунтування актуальності теми дослідження, визначення мети та завдань дослідження за темою кваліфікаційної роботи.
  - 3.2. Бібліографічний список наукових публікацій за темою кваліфікаційної роботи.
  - 3.3. Наукова стаття та тези доповіді за темою кваліфікаційної роботи, що відображає результати наукових пошуків.
  - 3.4. План-конспект лекції (взірець оформлення – *Додаток В*).
  - 3.5. План-конспект практичного (семінарського) заняття (взірець оформлення – *Додаток Д*).

Звіт про проходження науково-дослідної практики подається на рецензування керівнику науково-дослідної практики.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Звіт про науково-дослідну практику повинен бути акуратно оформлений, надрукований на аркушах формату А4 (210 x 297). Поля: ліве - 30 мм, верхнє і нижнє - 20мм, праве - 10мм, шрифт - Times New Roman, величина інтервалу між строками – 1,5.

Заголовки структурних елементів звіту і розділів його головної частини розташовується посеред сторінки і пишуться прописними (великими) буквами без крапки в кінці заголовку. Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів звіту пишуться малими літерами з абзацу і виділяються інтервалом від тексту зверху і знизу. В тексті не допускається підкреслення.

Звіт про науково-дослідну практику складається у письмовій формі за окремими розділами тематичного плану, дотримуючись послідовності у висвітленні питань, які зазначені у його змісті. Виклад повинен бути оригінальним, самостійним, а не переписаним з підручників, а додані документи, реєстри, таблиці повинні бути заповнені фактичними даними.

На першій та останній сторінках звіту про науково-дослідну практику здобувач вищої освіти повинен поставити свій підпис.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Звіт з науково-дослідної практики захищається здобувачем в останній день її проходження. Оцінка за науково-дослідну практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та в залікову книжку здобувача вищої освіти.

Науково-дослідна практика оцінюється за шкалою, наведеною в таблиці 2.

Загальна кількість балів, отриманих при захисті звіту з науково-дослідної практики, переводиться в традиційну оцінку за 4-х бальною шкалою та в оцінку за системою ECTS наступним чином:

Таблиця 2

Шкала оцінювання результатів науково-дослідної практики

Оцінка за шкалою ECTS	Кількість набраних балів	Оцінка за 4-х бальною шкалою
A	90 - 100	5 (відмінно)
B	80- 89	4 (дуже добре)
C	65 - 79	4 (добре)
D	55 - 64	3 (задовільно)
E	50 - 54	3 (достатньо)
FX	35 - 49	2 (незадовільно з можливістю повторного складання)
F	0 - 34	2 (неприйнятно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Додаток А.

Взірець оформлення титульного листа звіту про науково-дослідну практику

**Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»**

Юридичний факультет

**ЗВІТ ПРО ПРОХОДЖЕННЯ
НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ**
на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Здобувач (ка) вищої освіти _____ курсу денної (заочної) форми навчання

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник науково-дослідної практики

_____
(науковий ступінь (к.е.н., д.е.н.), вчене звання (доцент, професор))

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Завідувач кафедри

_____
(науковий ступінь (к.е.н., д.е.н.), вчене звання (доцент, професор))

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Київ – 20__

Взірець оформлення звіту – опису про науково-дослідну практику

**ЗВІТ-ОПИС РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ
НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ**
на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Здобувач вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник кваліфікаційної роботи _____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник науково-дослідної практики _____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Термін науково-дослідної практики з _____ по _____ 20__р.

РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ:

За час науково-дослідної практики здійснено:

1. Огляд друкованої літератури та бібліографічних джерел з наукової проблеми _____

_____

2. Збір та обробка практичного та інформаційного матеріалу _____

_____

3. Ознайомлення зі змістом дидактичних матеріалів за дисциплінами кафедри _____

_____

4. Оновлення дидактичних матеріалів за навчальними дисциплінами кафедри (вид, обсяг) _____

_____

5. Проведення практичного (семінарського) заняття (назва дисципліни, тема) _____

_____

_____

За час науково-дослідної практики підготовлено:

1. Наукову статтю на тему _____

_____

2. Тези на конференцію _____

_____

3. Бібліографічний список наукових статей (щодо якої проблематики, кількість)

_____

4. План-конспект лекції _____

_____

За час науково-дослідної практики прийнято участь в

_____

_____

_____

_____

(назва, місце та дата проведення)

До звіту про науково-дослідну практику додаються:

- ✓ Обґрунтування актуальності теми дослідження, визначення мети, завдань кваліфікаційної роботи.
- ✓ Бібліографічний список наукових публікацій за темою кваліфікаційної роботи.
- ✓ Наукова стаття.
- ✓ Тези доповіді.

Здобувач вищої освіти _____
(підпис)

_____ 20__ року.

Додаток В.

Взірець оформлення плану-конспекту лекції

**Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»**

Юридичний факультет

ПЛАН - КОНСПЕКТ

лекції на тему:

з навчальної дисципліни:

Здобувач (ка) вищої освіти _____ курсу денної (заочної) форми навчання

(прізвище, ім'я, по батькові)

Викладач, що забезпечує викладання дисципліни на кафедрі

(науковий ступінь (к.е.н., д.е.н.), вчене звання (доцент, професор))

(прізвище, ім'я, по батькові)

Завідувач кафедри

(науковий ступінь (к.е.н., д.е.н.), вчене звання (доцент, професор))

(прізвище, ім'я, по батькові)

Київ – 20__

Тема лекції. Вказується назва. Теми лекційних занять визначаються робочою програмою та тематичним планом дисципліни.

Категорія слухачів: Вказуються здобувачі вищої освіти.

Навчальна мета: Вказується якими знаннями оволодіють здобувачі вищої освіти. Наприклад: оволодіння знаннями про основні відомості щодо реалізації норм права, форми реалізації та критерії їх розподілу, випадки реалізації норм права у формі застосування, способи та стадії застосування права.

Виховна мета: Вказується основна виховна мета лекції. Наприклад: сприяти формуванню наукового світогляду, підвищення рівня правової культури, моральних, естетичних та інших якостей особистості.

Розвивальна мета: Вказується розвивальна мета лекції. Наприклад: розвивати інтелектуальні здібності, мовлення, пам'ять, увагу, уяву, мислення, спостережливість, активність, творчість, самостійність здобувачів вищої освіти, прищеплювати їм раціональні способи пізнавальної діяльності з зазначеної теми.

Кількість аудиторних годин: Вказується кількість лекційних годин згідно навчального плану.

Навчальне обладнання: Вказується необхідне для проведення лекції навчальне обладнання. Наприклад: відеопроєктор, комп'ютерна техніка та відповідне програмне забезпечення.

Наочні засоби: Вказується які наявні матеріали використовуються для проведення лекції. Наприклад: наочність викладення матеріалу забезпечується використанням схем, таблиць та мультимедійним супроводженням окремих питань теми.

Міжпредметні та міждисциплінарні зв'язки: Конкретно вказати назви тих дисциплін, які вже вивчалися і є базою для засвоєння інформації, що виноситься на розгляд лекції. Наприклад: теорія держави і права, юридична деонтологія, актуальні проблеми теорії держави та права, кримінальне право, адміністративне право, цивільне право.

План лекції: Перераховуються питання, які будуть висвітлені.

- 1.
- 2.

Підсумок лекції: Стислий огляд викладеного матеріалу лекції.

Список рекомендованих до опрацювання джерел:

- 1.
- 2.
- 3.

Додаток Д.

Взірець оформлення плану-конспекту практичного (семінарського) заняття

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Юридичний факультет

ПЛАН - КОНСПЕКТ
семінарського (практичного) заняття на тему:

з навчальної дисципліни:

Здобувач (ка) вищої освіти _____ курсу денної (заочної) форми навчання

(прізвище, ім'я, по батькові)

Викладач, що забезпечує викладання дисципліни на кафедрі

(науковий ступінь (к.е.н., д.е.н.), вчене звання (доцент, професор))

(прізвище, ім'я, по батькові)

Завідувач кафедри

(науковий ступінь (к.е.н., д.е.н.), вчене звання (доцент, професор))

(прізвище, ім'я, по батькові)

Київ – 20__

Дисципліна: (повністю вказується назва навчальної дисципліни)

Вид заняття: _____

Група: _____

Дата: _____

Тривалість заняття: 90 хв.

Час проведення: {пара, час}

Місце проведення: (аудиторія)

Навчальна мета: Вказати конкретно, які поняття закріплюються, поглиблюються, з якої теми

Виховна мета: Вказати конкретно

Розвивальна мета: Вказати конкретно

Міжпредметні зв'язки:

Забезпечуючі дисципліни: Конкретно вказати назви тих дисциплін, які вже вивчалися і є базою для засвоєння навчальної інформації, що виноситься на розгляд даного семінару.

Забезпечувані дисципліни: Конкретно вказати назви тих дисциплін, які будуть вивчатися і для яких навчальна інформації, що виноситься на розгляд даного семінару, стане базою для успішного засвоєння.

Навчально-методичне забезпечення заняття

Наочність: Конкретно вказати: таблиці, схеми тощо, які використовуються на даному семінарі.

Роздатковий матеріал: Конкретно вказати: таблиці, схеми, тестові завдання, картки контролю і таке ін., що використовується на даному семінарі.

Технічні засоби навчання: Конкретно вказати: мультимедійний екран, діапроектор та ін.

Рекомендована література (основна, допоміжна): Конкретно вказати: автор, назва, рік видання.

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. ОРГАНІЗАЦІЙНА ЧАСТИНА (2 - 3 хв.)

- ◆ привітання;
- ◆ виявлення відсутніх;
- ◆ перевірка підготовленості групи до заняття.

II. МОТИВАЦІЯ ТА СТИМУЛЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ (до 5 хв.)

- ◆ Повідомлення теми, мети та завдань.
- ◆ Мотивація вивчення теми (бесіда, що передбачає з'ясування значущості теми і її професійну спрямованість).
- ◆ Повідомлення плану заняття

ІІІ. ОБГОВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПИТАНЬ СЕМІНАРУ (ВИРІШЕННЯ СИТУАЦІЙНИХ ЗАДАЧ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ) (70 - 75 хв.)

Викладач має подбати про поетапне обговорення, сприймання, розуміння, закріплення і застосування здобувачами вищої освіти вивченої навчальної інформації. Розгляд основних питань семінару відповідно до обраного виду і методики його проведення:

♦ Вказуються поетапно *питання (задачі)*, що обговорюються (розв'язуються) під час заняття згідно плану;

♦ Зазначаються *методи, прийоми* та *засоби* навчання, що використовуються у процесі обговорення кожного основного питання семінару:

- бесіда - (фронтальна, проблемна, дискусія тощо);
- повідомлення;
- виконання індивідуальних завдань;
- виконання практичних завдань;
- узагальнення;
- порівняння та ін.

ІV. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ЗАНЯТТЯ (до 5 хв.)

- Коротке повідомлення про виконання запланованої мети, завдань заняття (аналіз того, що було розглянуто).

- Мотивація діяльності групи і окремих здобувачів вищої освіти, оцінювання їхньої роботи.

V. ПОВІДОМЛЕННЯ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ (2-3 хв.).

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ПРАКТИКА

на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти
